

גילוי ייחומים בפרות חלב – גישה חדשנית לבעיה ישנה

מקור: Van Eerdenburg, Loeffler, Van Vliet - Veterinary Quarterly, June 1996

עומדת", לקריטריון זה היתה רגישות נמוכה מאד לגבי גילוי ייחומים. בעזרת הדירוג (שבטבלה) ו-12 תצפיות ביממה, החוקרים הגיעו לשיעור גילוי ייחומים של 100%. עם תוכנית צפיה יותר מעשית (כמו במשק רגיל, למשל תצפית על העדר פעמיים ביממה, במשך חצי שעה בכל פעם) בודאי היו מגיעים לערכי סף נמוכים. שיטת הצפיה האמורה הביאה לידי שיעור גילוי ייחומים של 74%, בלי כל אבחנות שגויות.

2. טבלת דירוג לסימני ייחום.

ניקוד	התנהגות המרה
3	הפרשת ריר מן הבושת
3	"מתחנפת" לפרה אחרת, מנסה להתחיל איתה
5	אישקט
10	נקפצת, אבל לא עומדת
10	מריחה הבושת של פרה אחרת
15	סומכת סנטרה על פרה אחרת
35	קופצת (או מנסה לקפוץ) על פרות אחרות
45	קופצת על ראשה של פרה אחרת
100	"דרישה עומדת"

שיטת הניקוד הזאת הינה מצטברת במשך תקופה של 24 שעות. כאשר נוהגים 12 תצפיות יומיות של 30 דקות כ"א, ומגיעים לס"ה 100 נקודות – הבהמה נחשבת מתייחמת ואפשר להזריעה, אם רוצים. אם התצפיות הן רק 2-3 ביממה במשך 30 דקות כ"א, אפשר להשתמש בניקוד-סף של 50.

את הפירסום הזה שלח לנו פרופ' אליעזר אייזנבוד הידוע לרב ציבור הרפתנים כמומחה בעל שם בכל הקשור לפוריות בקר, בכלל – ואבחנת ייחומים, בפרט. כאן נביא תקציר העבודה האמורה בתירגום מאנגלית, כהקדמה לטבלה 2 של העבודה השלמה, העוסקת בדירוג והערכה של התנהגויות פרות בייחום.

תקציר

במשך השנים האחרונות, מדדי פוריות כמו בלתי-חוזרות ומספר הזרעות להריון הורעו באופן משמעותי. יען כי גילוי הייחומים הוא אחד הגורמים החשובים המשפיעים על מדדי הפוריות הללו, העבודה הנוכחית בוצעה בכדי לקבוע אם, כמה זמן ובאיזה זמן פרות חלב מראות סימני ייחום בהתנהגותן. נצפו שני עדרים בעלי תנובות גבוהות במשך ששה שבועות, 30 דקות בכל שעתיים במשך כל היממה. סימני הייחום השונים נרשמו. כמו כן, נוהל מעקב אחר ריכוז הפרוגסטרוון בחלב מדי יום, כדי לגלות ביוצים. טבלה 2 הורכבה על סמך תדירות הסימנים האלה בזמן ובין תקופות הייחום. הדירוג של הסימנים המובא בטבלה שימש לקביעה, איזה מן הפרות אמנם היו בייחום. כל סימן ייחום קיבל ניקוד (דירוג) וס"ה הנקודות סוכמו לכל התקופה של 24 שעות. אם הניקוד הגיע ל-100 > נקודות בתוך 24 שעות – הפרה נחשבה כמתייחמת. התברר, שדירוג גילוי הייחום היה נח מאד. מאחר שרק 37% מן הייחומים נצפה כ"דרישה

